

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 105/2019-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. mája 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Mandzákom, Zámocká 5, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Tpo 7/2019 zo 14. februára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. apríla 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tpo 7/2019 zo 14. februára 2019 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako naliehavá vec patriaca do rozhodovacej pôsobnosti senátu, rozhodnutie o ktorej neznesie odklad, v súlade s čl. X bodom 3 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudkyňi spravodajkyňi Jane Laššákovej nad rámec stanoveného rozsahu nápadu vecí.

Podľa čl. II bodu 5 rozvrhu práce na konanie vo veciach patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu je v jednotlivých prípadoch príslušný ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca, ktorému bola vec pridelená.

V súlade s čl. II bodom 3 rozvrhu práce pracuje druhý senát ústavného súdu v zložení Jana Laššáková (predsedníčka senátu), Peter Molnár a Ľuboš Szigeti.

Vzhľadom na uvedené senát ústavného súdu rozhodol vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľa v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že *„Sťažovateľ je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie alebo obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. d/, ods. 2 písm. c/, ods. 3 písm. c/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b/, písm. i/ Trestného zákona a v súčasnosti vykonáva väzbu v Ústave na výkon väzby [REDAKOVANÉ].“*

Sudkyňa pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava IV Uznesením sp. zn. 2Tp/1/2019 zo dňa 04.02.2019 podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť sťažovateľa ako obvineného o prepustenie z väzby na slobodu ako nedôvodnú zamietla. Zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku väzbu obvineného nenahradila dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Proti tomuto uzneseniu obvinený podal ihneď po jeho vyhlásení do zápisnice o výsluchu obvineného konanom dňa 04.02.2019 sťažnosť, ktorú odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu podaniami doručenými súdu dňa 11.02.2019 a 12.02.2019.

Krajský súd v Bratislave rozhodol o podanej sťažnosti napadnutým Uznesením sp. zn. 2Tpo/7/2019 zo dňa 14.02.2019 tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil uznesenie sudkyne pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 2Tp/1/2019 zo dňa 04.02.2019 v celom rozsahu. Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu zamietol. Podľa § 79 ods. 2 Tr. por. zmenil dôvody väzby obvineného tak, že vypustil dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. (tzv. kolúzna väzba), pričom rozhodol, že obvinený bude väzbu vykonávať naďalej z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a/ a c/ Tr. por. (tzv. úteková a preventívna väzba). Zároveň napadnutým uznesením rozhodol, že podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sa väzba obvineného nenahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka.“.

4. Podľa sťažovateľa napadnuté rozhodnutie krajského súdu vykazuje znaky arbitrárnosti a svojvôle, v dôsledku čoho bolo týmto rozhodnutím, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, zasiahnuté do jeho označených subjektívnych práv. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentoval, že „v konaní o väzbe uplatnil konkrétne námietky, na ktoré sťažnostný súd... vôbec nereagoval, a to ani tak, aby sa odvolal na rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie“. Vo vzťahu k požiadavke na kontradiktórne konanie a na rešpektovanie princípu rovnosti zbraní sťažovateľ uviedol, že „odpoveď riaditeľa ÚVV a ÚVTOS [REDAKOVANÉ], v ktorej sa vyjadruje k námietkam obhajoby, že porady sťažovateľa s obhajcom sú odpočúvané vo vyšetrovacej miestnosti v ÚVV [REDAKOVANÉ], nebolo sťažovateľovi ani jeho obhajcovi doručené na vyjadrenie, ani len na vedomie“.

Sťažovateľ tiež namieta, že orgány činné v trestnom konaní «účelovo kvalifikovali skutok, ktorý mal spáchať obvinený tak, aby táto právna kvalifikácia bola čo najprísnejšia. Bez zjavnej zmeny skutkového stavu orgány činné v trestnom konaní zmenili podaním zo dňa 19.12.2018 právnu kvalifikáciu skutku. Ani takáto zmenená a „zjemnená“ právna kvalifikácia nezodpovedá skutku a je neprimerane prísna s jediným cieľom, a to odôvodňovať väzobné stíhanie sťažovateľa. Súdy sa tak stávajú „copy centrom“ orgánov činných v trestnom konaní. Ak by orgány činné v trestnom konaní nepristúpili

k „zjemnenej“ právnej kvalifikácii, aj súdy ako ich „copy centrá“ by trvali na prísnejšej právnej kvalifikácii bez toho, aby si splnili svoju ústavnú a zákonnú povinnosť a sami skúmali dôvodnosť podozrenia, ktorá je materiálnou podmienkou väzby. Od posledného rozhodnutia súdov (ktorými sa rozhodovalo o väzbe) nedošlo k podstatnej zmene skutkového stavu, ktorá by odôvodňovala menej prísnu právnu kvalifikáciu a všeobecné súdy ako „primárni ochrancovia práva“ sami nezistili, že právna kvalifikácia skutku je účelovo nadhodnotená.».

5. V súvislosti s námietkou porušenia práva na obhajobu sťažovateľ v odôvodnení ústavnej sťažnosti najmä uviedol:

«Obhajoba namietala, že nemá zabezpečené právo na prístup k spisu vo forme predložených fotokópií. Sťažovateľ má preto za to, že ani doposiaľ vykonané procesné úkony nemôžu byť považované za zákonne získané, keďže dôvodom neúčasti obhajcu bolo to, že bez znalosti spisu sa nemôže efektívne zúčastňovať vyšetrovacích úkonov. Bez poznania obsahu spisu nemožno obhajobu reálne vykonávať. Dôsledkom neumožnenia nahliadať do spisu bol sťažovateľ pozbavený svojich procesných práv, nakoľko nemohol účinne predniesť argument proti jeho vzatiu do väzby.

... Sťažovateľ trvá na tom, že je nereálne, aby sa jeho obhajca mohol za krátky čas pred výsluchom oboznámiť s takým rozsahom spisu, ktorým orgány činné v trestnom konaní disponovali minimálne osem mesiacov. Máme za to, že ide o „iluzórny“ a nie reálny výkon práva na obhajobu, ktorý nie je zlučiteľný s princípom materiálneho právneho štátu.

... Obhajoba namietala, že sudkyňa pre prípravné konanie nebol prokurátorom predložený celý spis, pretože jeho súčasťou neboli všetky doposiaľ zabezpečené odposluchy, a sudkyňa postupom podľa § 72 ods. 5 Trestného poriadku nerozhodla o súhlase s predložením nekompletného spisu a postupovala tak v rozpore s Trestným poriadkom. Súčasťou spisu neboli všetky zabezpečené odposluchy, ale len selektívne vybrané. Obhajoba má nárok na oboznámenie sa so všetkými kategóriami dôkazov a so všetkými zabezpečenými odposluchmi (rozhodnutie ESLP zo dňa 04.04.2017, č. 2742/12 - Matanovič proti Chorvátsku). Nie je sporné, že sudkyňa pre prípravné konanie nedisponovala celým spisom, nakoľko obhajcovi oznámila, že utajovanú časť spisu má k dispozícii k nahliadnutiu u vyšetrovateľa. Ani k týmto námietkam obhajoby sa sťažnostný súd nevyjadril.»

6. Vo vzťahu k väzobným dôvodom sťažovateľ uviedol, že dôvody útekovvej a preventívnej väzby nie sú podľa neho dané, keďže „sťažovateľ je občanom Slovenskej republiky a na jej území má evidovaný i trvalý pobyt. Samotná hrozba vysokého trestu podľa ustálenej judikatúry nemôže zakladať takýto väzobný dôvod. Nerelevantné sú i úvahy o vysokom životnom štandarde sťažovateľa. Argumentácia sťažnostného súdu, že sťažovateľ má vybudované kontakty v Holandskom kráľovstve, nakoľko viackrát cestoval do zahraničia, sú absolútne nepodložené, hypotetické a nepreukázané.

... Sťažovateľ je osoba doposiaľ netrestná a nevedú sa voči nemu žiadne iné trestné stíhania. Úvahy sťažnostného súdu o sofistikovanej trestnej činnosti a zabezpečovania si finančných príjmov z trestnej činnosti objektívne nezakladajú dôvodnosť väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, pretože sťažovateľ je riadne zamestnaný, má stabilné rodinné zázemie, a teda žiadne okolnosti nenasvedčujú tomu, že by sťažovateľ bol nútený páchať trestnú činnosť za účelom zabezpečenia si bežných životných potrieb.“.

7. Sťažovateľ tiež namieta, že „všeobecné súdy sa nedostatočne vysporiadali s možnosťou náhrady väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka zároveň s uložením primeraných obmedzení alebo povinností podľa § 82 Trestného poriadku... Stouto námietkou sa sťažnostný súd vysporiadal evidentne nedostatočne, nakoľko poznamenal, že kontrola technickými prostriedkami podľa § 82 ods. 4 Tr. por. nie je samostatným inštitútom, ktorým by bolo možné väzbu nahradiť. Z odôvodnenia sťažnosti obvineného... jasne a zrozumiteľne vyplýva, že tento poukazoval i na možnosť náhradu väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku spolu s kontrolou technickými prostriedkami podľa § 82 ods. 4 Trestného poriadku a zákona č. 78/2015 Z. z. s tým, že súd uloží i primerané obmedzenia a povinnosti. Sťažnostný súd sa však opäť obmedzil iba na teoretické a učebnicové výklady ohľadom nemožnosti nahradenia väzby sťažovateľovi. Ani prezentovaná závažnosť trestnej činnosti, jej rozsah a spoločenská škodlivosť automaticky nemôžu znamenať zamietnutie žiadosti obvineného a náhradu väzby bez akejkoľvek reflexie na konkrétne námietky obhajoby... V tomto smere namietame, že z napadnutého uznesenia nevyplýva ani jeden konkrétny argument (resp. úvaha súdu), ktorá by odôvodňovala nenahradenie väzby inými

miernejšími prostriedkami. Napadnuté rozhodnutie možno hodnotiť len ako formálne rozhodnutie...“.

8. V neposlednom rade sťažovateľ namieta, že existuje dôvodné podozrenie, že bol pozbavený svojho práva na dôverný rozhovor s advokátom, čo spôsobuje nezákonnosť trvania jeho väzby. V tejto súvislosti uviedol, že *«sa svojmu obhajcovi dňa 11.02.2019 v ÚVV a ÚVTOS [REDAKOVANÉ] zdôveril, že existuje dôvodné podozrenie, že porady obvineného s obhajcom sú vo výsluchových miestnostiach nezákonne monitorované ZVJS a tieto záznamy sú následne odovzdávané orgánom činným v trestnom konaní. Uvedené je dané tým, že porady obvineného s obhajcom sa uskutočňovali vždy len vo výsluchovej miestnosti č. 2, pričom pri predvádzaní mal sťažovateľ započúť príkaz „Zapni nahrávanie na dvojke!“.*

... Odkaz sťažnostného súdu na § 9 ods. 2 zákona č. 221/2006 Z.z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov, podľa ktorého riaditeľ ústavu zabezpečí, aby určený príslušník zboru mohol rozhovor medzi obvineným a osobou alebo orgánom, pred ktorý je predvedený, vidieť, nie však počuť, neodstránil dôvodné podozrenie sťažovateľa z nezákonného konania ZVJS. Hoci riaditeľ ústavu uviedol, že Zbor väzenskej a justičnej stráže na takéto konanie nie je oprávnený, nemožno považovať sťažnostnú námietku obvineného za nepochybne vyvrátenú tak, ako to uvádza sťažnostný súd, a to navyše za situácie, že s touto odpoveďou pred vydaním napadnutého uznesenia sťažovateľ nebol oboznámený.».

9. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 7/2019 zo 14. februára 2019, aby napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušil a prikázal krajskému súdu prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu a aby mu priznal náhradu trov konania.

II.

Relevantná právna úprava

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

13. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

14. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

15. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

16. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,

- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

17. Podľa § 122 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť môže podať osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody.

Sťažovateľom označené referenčné právne normy

18. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy sa osobná sloboda zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

19. Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

- a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom;
- b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom;
- c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní;
- d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán;

e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nákazlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;

f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

20. Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

III.

Právne hodnotenie a závery ústavného súdu

21. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľovo podanie je možné kvalifikovať ako ústavnú sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde.

22. Podstatou ústavnej sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru napadnutým rozhodnutím, ktorým krajský súd zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, keď zmenil dôvody jeho väzby tak, že sťažovateľ bude ďalej vykonávať väzbu len z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, a väzbu sťažovateľa nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka.

23. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

24. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je ústavnú sťažnosť sťažovateľa potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti a v časti z dôvodu jej neprípustnosti.

25. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

K namietanému porušeniu práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského súdu

26. Článok 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby pozbavenie osobnej slobody bolo zákonné a v súlade s konaním ustanoveným zákonom, pričom dohovor tu priamo odkazuje na vnútroštátne právo a upravuje povinnosť dodržiavať hmotné aj procesné právne normy a taktiež povinnosť, aby každé pozbavenie osobnej slobody zároveň bolo v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, ktorým je ochrana jednotlivca pred svojvôľou [k tomu pozri napr. judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veciach Bozano v. Francúzsko, č. 9990/82, rozsudok ESLP z 18. 12. 1986, bod 54; Benham v. Veľká Británia, č. 19380/92, rozsudok Veľkej komory ESLP z 10. 6. 1996, bod 40; z novšej judikatúry Stanev

v. Bulharsko, č. 36760/06, rozsudok Veľkej komory ESLP zo 17. 1. 2012, bod 143; L. M. v. Slovinsko, č. 32863/05, rozsudok ESLP z 12. 6. 2014, bod 121].

27. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti namieta porušenie práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru bez toho, aby špecifikoval, porušenie konkrétne ktorého práva podľa čl. 5 ods. 1 namieta. Z obsahu odôvodnenia ústavnej sťažnosti však vyplýva, že namieta porušenie práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru.

28. Ústavný súd v súvislosti s námietkou sťažovateľa o porušení jeho práva zaručeného čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru konštatuje, že ústavnou sťažnosťou napadnuté rozhodnutie krajského súdu sa týka ďalšieho trvania väzby sťažovateľa (rozhodovalo sa o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu). Dôvodnosť ďalšieho trvania väzby je však *ratione materiae* súčasťou čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. Článok 5 ods. 1 písm. c) dohovoru sa, naopak, *ratione materiae* vzťahuje na rozhodovanie o vzatí do väzby (o uvalení väzby). Sťažovateľova námietka o porušení práva zaručeného v čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru je preto neopodstatnená už na prvý pohľad (obdobne napr. I. ÚS 352/06, III. ÚS 34/07, III. ÚS 67/08).

Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského súdu

29. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (porov. napr. I. ÚS 26/2013, III. ÚS 7/00, IV. ÚS 270/09). Z čl. 17

ods. 2 ústavy ďalej vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Ústavou aprobované uplatnenie inštitútu väzby je zároveň determinované aj existenciou konkrétnych skutočností, ktoré svojou podstatou musia dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie tohto zabezpečovacieho inštitútu. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich za väzbu a proti nej, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (porov. napr. I. ÚS 31/2010, II. ÚS 349/2013, III. ÚS 271/07, IV. ÚS 361/09). V neposlednom rade z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že všeobecný súd rozhodujúci o sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby sa musí adekvátne a preskúmateľne vyrovnáť s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa (porov. III. ÚS 135/04, III. ÚS 466/2010), a tiež, že z odôvodnenia rozhodnutia o zamietnutí sťažnosti obvineného proti prvostupňovému súdnemu rozhodnutiu, ktorým bolo rozhodované o väzbe (resp. o jej predĺžení alebo zamietnutí žiadosti o prepustenie obvineného na slobodu), musí byť zrejmé, že sa príslušný súd náležite zaoberal všetkými podstatnými argumentmi a námietkami, ktoré obvinený vo svojej sťažnosti uviedol (porov. III. ÚS 34/07, IV. ÚS 230/2011).

30. Právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná najmä na preskúmanie, či dôvod a spôsob obmedzenia osobnej slobody rozhodnutiami všeobecných súdov vo väzobných veciach [napr. v zmysle posúdenia, či sú rozhodnutia všeobecných súdov o väzbe podložené zákonnými dôvodmi, či súd výslovne, prehľadne a logicky vysvetlil, z ktorých konkrétnych skutočností vyplýva dôvod väzby, či sú rozhodnutia riadne a vyčerpávajúco odôvodnené, či súd rozhodol o zákonnosti ďalšieho trvania väzby a žiadosti obvineného o prepustenie na slobodu urýchlene a pod.] je v súlade s právami a slobodami zaručenými čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 dohovoru (porov. napr. I. ÚS 47/2013, II. ÚS 230/02, II. ÚS 38/05, III. ÚS 352/2011, IV. ÚS 124/03, IV. ÚS 153/09).

31. Do obsahu právomoci ústavného súdu však nepatrí preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktoré viedli k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby, resp. ponechaní dotknutej osoby vo väzbe. Tento postup skúma sťažnostný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je oprávnený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (porov. napr. I. ÚS 316/2011, II. ÚS 76/02, II. ÚS 466/2013, III. ÚS 466/2010, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 619/2013). Skutkové a právne závery príslušného všeobecného súdu však môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

32. Väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („*fairness*“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05).

33. Sťažovateľ namieta arbitrárnosť a svojvoľnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ktorý podľa neho vôbec nereagoval na jeho konkrétne námietky uplatnené v konaní o väzbe. Porušenie princípu kontradiktórnosti konania odôvodňuje tým, že nebol oboznámený s odpoveďou „*riaditeľa ÚVV a ÚVTOS* [REDACTED]“ v súvislosti s jeho námietkou o údajnom nezákonnom odpočúvaní jeho porád s obhajcom. Podľa sťažovateľa orgány činné v trestnom konaní účelovo kvalifikovali skutok, ktorý mal spáchať, tak, aby právna kvalifikácia bola čo najprísnejšia. Sťažovateľ sa nestotožňuje ani s právnym

názorom krajského súdu o dôvodnosti útekovej a preventívnej väzby. Podľa sťažovateľa sudkyňa pre prípravné konanie nebol predložený celý spis a v dôsledku neumožnenia nahliadať do spisu bol sťažovateľ pozbavený svojich procesných práv a bolo mu znemožnené účinné uplatnenie práva na obhajobu. Sťažovateľ taktiež namieta, že všeobecné súdy sa nedostatočne vysporiadali s možnosťou náhrady väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. Napokon namieta, že bol pozbavený svojho práva na dôverný rozhovor s advokátom vzhľadom na dôvodné podozrenie z nezákonného monitorovania jeho porád s obhajcom príslušníkmi zboru väzenskej a justičnej stráže.

34. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k námietkam sťažovateľa uplatneným v ústavnej sťažnosti najmä uviedol:

«Podľa názoru sťažnostného súdu sudkyňa pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava IV postupovala v súlade so zákonom, keď... žiadosť obvineného [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] o prepustenie z väzby na slobodu zamietla, nakoľko v danom prípade neboli splnené materiálne a ani formálne podmienky stanovené zákonom na jeho prepustenie, pochybila však, keď rozhodla, že u obvineného aj naďalej trvajú dôvody väzby v zmysle ustanovenia § 71 ods. 1 písm. b/Tr. por...

Pokiaľ ide o dôvody tzv. útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. a dôvody tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. krajský súd sa stotožňuje s dôvodmi uvedenými v uznesení sudkyne pre prípravné konanie, a preto nepovažuje za potrebné tieto duplikovať a na tieto len odkazuje. Je potrebné však dodať, že zo samotného charakteru trestnej činnosti, keď je podozrenie, že obvinený si činnosťou opísanou v uznesení o vznesení obvinenia dlhodobo zabezpečoval zdroj finančných prostriedkov, pričom je zrejmé, že malo ísť o sofistikovaný spôsob trestnej činnosti ako konštatoval súd prvého stupňa - spôsob konania možno označiť ako zabehnutý, jednotlivých vzájomne dohodnutých a poprepájaných obvinených. Je predpoklad, že obvinený by mohol v trestnej činnosti pokračovať, pričom práve okolnosť, že drogy pochádzali z Holandského kráľovstva a obvinený často cestoval do zahraničia, pričom si vybudoval medzinárodné vzťahy, a preto v prípade prepustenia z väzby na slobodu by sa tento mohol stať dočasne alebo trvale nedostihnuteľným pre potreby orgánov činných v trestnom konaní. V tejto súvislosti sťažnostný súd pre úplnosť dodáva, že rozhodovanie

o väzbe z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 Tr. por. sa odohráva vždy v rovine pravdepodobnosti (nie istoty) vo vzťahu k dôsledkom, ktoré môžu nastať, ak nebude obvinený vo väzbe.

Podľa názoru sťažnostného súdu doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý je obvinený [REDAKOVANÉ] trestne stíhaný, bol spáchaný, má znaky vyššie špecifikovaného obzvlášť závažného zločinu, pričom aj naďalej existuje dôvodné podozrenie, že ho spáchal [REDAKOVANÉ]. V tejto súvislosti treba poukázať na výpovede jednotlivých svedkov, ako aj znalecké posudky a ostatné vo veci produkované dôkazy.

Opätovne je pritom potrebné v tejto súvislosti uviesť tú skutočnosť a to, že v tomto štádiu konania súdy nerozhodujú o vine obvineného a preto nie je ani nevyhnutné, aby táto bola z doposiaľ zadovážených dôkazov jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázaná. Stačí existencia odôvodneného podozrenia zo spáchania predmetného skutku. Požiadavka istoty je nevyhnutná až v štádiu meritórneho rozhodovania vo veci. Na vyššie spomenutom pretrvávajúcom dôvodnom podozrení zo spáchania stíhaného skutku obvineného pritom, ani podľa názoru sťažnostného súdu, nič nemení ani skutočnosť, že obvinený trestnú činnosť popiera. Preto krajský súd po preskúmaní veci a doteraz vykonaných dôkazov, pri rešpektovaní prezumpcie neviny obvineného konštatuje, že vznesenie obvinenia je dostatočne podporené doposiaľ produkovanými dôkazmi a teda nie je možné konštatovať jeho zjavnú neopodstatnenosť a tým aj neopodstatnenosť „základu“, z ktorého je potrebné vychádzať pri posudzovaní, či je možné vôbec uvažovať o väzobných dôvodoch.

Sťažnostný súd teda záverom k tomuto bodu uzatvára, že dôvodnosť vzneseného obvinenia v tomto prípade je v tomto procesnom štádiu i naďalej daná, ako esenciálna podmienka ďalšieho trvania väzby.

Pokiaľ ide o námietky sťažovateľa týkajúcich sa porušenia práva na obhajobu obvineného s tým, že mu nebolo umožnené a zabezpečené právo na prístup spisu a tento bol sprístupnený obhajobe v krátkom časovom úseku pred vykonaním výsluchu obvineného, ako aj to, že mu nebol predložený celý spisový materiál, t. j. obhajca sa nemohol oboznámiť so všetkými zaznamenanými odposluchmi, v tomto smere krajský súd udáva, že sudkyňa pre prípravné konanie v napadnutom uznesení uviedla, že dňa 24.01.2019, kedy bol predložený súd aj zväzok 20, v ktorom sa nachádzajú prepisy hovorov a s týmito sa

oboznámil obhajca dňa 24.01.2019 (č. l. 23) je potrebné tieto považovať za nedôvodné. Nad rámec uvedeného krajský súd udáva, že o všetkých výsluchoch svedkov bol obhajca obvineného riadne upovedomený, a preto nie je možné konštatovať porušenie práva na obhajobu.

Väzba má však fakultatívnu povahu, a teda aj keď existujú dôvody väzby, sú dané možnosti jej náhrady. Súd alebo sudca pre prípravné konanie rozhodujúci o väzbe je oprávnený (a vzhľadom na preferenciu osobnej slobody vyplývajúcu z čl. 5 ods. 1 dohovoru aj povinný) skúmať, či účel väzby nemožno rovnako dobre dosiahnuť ponechaním alebo prepustením obvineného na slobodu za súčasného dozoru probačného a mediačného úradníka, a to aj v prípade, že takýto návrh nebol výslovne uplatnený. Pri rozhodovaní musí súd dôsledne zvažovať, či a do akej miery ponechanie obvineného na slobode zvyšuje nebezpečnosť jeho konania zakladajúceho väzobný dôvod a či obmedzenie osobnej slobody obvineného výkonom väzby nie je celkom zjavne neprimerané k miere zvýšenia rizika, ktoré by vyplývalo z jeho zotrvania, či ponechania na slobode. Sudkyňa pre prípravné konanie dôsledne skúmala u obvineného, či možno nahradiť väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka a krajský súd sa stotožňuje s jej záverom, keďže obvinený je stíhaný pre závažnú trestnú činnosť, pričom závažnosť tejto trestnej činnosti, rozsah a spoločenská škodlivosť, ako aj povaha prípadu neumožňuje vysloviť, že nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a následné prepustenie obvineného na slobodu by bolo dostatočné na to, aby bol naplnený účel väzby. Navyše neboli zistené ani žiadne výnimočné okolnosti prípadu (§ 80 ods. 2 veta tretia Tr. por.) na pozitívne rozhodnutie o nahradení väzby týmto procesným inštitútom. Pokiaľ ide o námietku obvineného, ktorá sa týka skutočnosti, že sudkyňa pre prípravné konanie nerozhodla o nahradení väzby použitím technického prostriedku, túto námietku nebolo možné akceptovať, nakoľko väzbu možno nahradiť inštitútmi uvedenými v § 80 Tr. por. a nariadenie kontroly technickými prostriedkami podľa § 82 ods. 4 Tr. por. nie je samostatným inštitútom, ktorým možno nahradiť väzbu obvineného.

Záverom krajský súd len dodáva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o ňom a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava

v druhostupňovom konaní. V tejto súvislosti tiež poukazuje na to, že v dvojinštančnom súdom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, preto námietky obvineného spočívajúce v namietaní odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa nepovažoval krajský súd za odôvodnené.»

35. Ústavný súd pri posudzovaní dodržania ústavno-procesných princípov orgánmi verejnej moci pri rozhodovaní a rozhodnutí o osobnej slobode fyzickej osoby vychádza z toho, že na rozhodnutia vydané na rôznych inštanciách je potrebné vzhliadnuť ako na jeden celok. Aj preto v tejto veci ústavný súd prihliadal aj na obsah rozhodnutia súdu prvého stupňa, v ktorom sudkyňa pre prípravné konanie k dôvodom ústavnej sťažnosti predovšetkým uviedla:

„... súd skutočne nie je pomocníkom orgánov činných v trestnom konaní a preto ani nie je oprávnený ďalej zisťovať, či by skutok uvedený v uznesení o vznesení obvinenia mohol napĺňať znaky skutkovej podstaty trestného činu. Pokiaľ ide o zmeny právnej kvalifikácie, tak je zaujímavou judikatúra ESPL ktorý zmeny právnej kvalifikácie, či výrazné úpravy skutku vykladá prostredníctvom práva obvineného byť oboznámený s povahou a dôvodmi obvinenia (čl. 6 ods. 3 písm. a/ Dohovoru) pričom toto právo sa nevzťahuje len na začatie trestného stíhania (či v podmienkach SR na vznesenie obvinenia). Podľa ESPL by v zásadne zmena právnej kvalifikácie by mal byť predvídateľná – teda obvinený by mal byť na ňu upozornený a mal by mu byť daný čas si pripraviť k nej obhajobu (forma oboznámenia nie je predpísaná, môže to byť písomná forma, či ústna zachytená v zápisnici, obvinený by mal byť upozornený na každú zmenu právnej kvalifikácie, teda aj zmenu miernejšiu). Toto zo strany orgánov činných v trestnom konaní vykonané bolo ihneď po tom, čo dôkazy zatiaľ vykonané k tomuto smerovali.

... U dôvodu (tzv. útekovej väzby – ako je v tomto konkrétnom prípade) stačí existencia ktorejkoľvek okolnosti, ktoré sú v citovanom ustanovení príkladmo uvedené, za podmienky, že konkrétne skutočnosti odôvodňujú reálnu obavu, že obvinený ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu.

Súd má za to, že naďalej práve i na vzhľadom na predmetnú základnú trestnú sadzbu pri žalovanom trestnom čine – obzvlášť závažnom zločine – že by tento mohol ujsť, alebo by sa skrýval, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, ktorý v prípade

uznania viny by im hrozil. Opätovne súd poukazuje – že predmetné drogy pochádzali z Holandského kráľovstva – preukázané bolo, že do zahraničia cestoval, stretával sa s osobami – od ktorých sa drogy kupovali. Nie je vylúčené vzhľadom na dlhodobosť páchania skutku – vybudovania si medzinárodných vzťahov, stykov – a preto v prípade prepustenia z väzby – úkryt v zahraničí. Na území SR nemá vlastnú rodinu, je slobodný. U obvineného sa zaistili finančné prostriedky v značnej výške – vyše 45 000 Euro (a to i napriek tomu, že z lustrácie SP vyplynulo, že od 02.septembra 2015 bol zamestnaný u spoločnosti [REDAKOVANÉ] – potrebné je však v tejto súvislosti uviesť že za časové obdobie čo bol v predmetnej spoločnosti zamestnaný bol jeho vymeriavací základ do mesiaca marec 2018 – teda za obdobie troch rokov cca 931 Euro). Nie je tu tak preto i neoprávnený predpoklad – skrývania sa, vyhýbania sa trestnému stíhaniu – takže v danom prípade nie je len hrozba vysokého trestu.

... V danom prípade pretrváva dôvodná obava z možného pokračovania v páchaní v rovnakej trestnej činnosti zo strany obvineného.. Predaj a kúpa drog bola i jeho pravidelným zdrojom značného finančného príjmu a to po dlhší čas (minimálne od mesiaca január 2017 do 26.marca 2018 – vzatia obvineného do väzby) – vid' zaistené finančné prostriedky. Deklarovaný príjem od zamestnávateľa prostredníctvom Sociálnej poisťovne zistený – je vysoko odlišný od zaistenej finančnej čiastky. Obvinený [REDAKOVANÉ] pred sudcom pre prípravné konanie vypovedal, že je zamestnaný v spoločnosti [REDAKOVANÉ] s mesačným príjmom 900,-- Euro. Predmetná skutočnosť bola overená a je vyššie rozvedená.

I samotný obvinený – keďže v danom prípade ide o viacerých spoluobvinených sa podieľal priamo na financovaní, dovoze, kúpe, predaji na územie Slovenskej republiky kokáinu - pričom si ho teda zadovážil, kúpil, doviezli, uskladnil, predávali množstvom a značne vysokou finančnou hodnotou. Je tu preto dôvodná obava, že obvinený na slobode bude pokračovať v trestnej činnosti rovnakého charakteru – z ktorej je podozrivý.

... Pokiaľ ide o rozpor s právom na obhajobu – a to konkrétne k prístupu k spisu – pretože obvinenému nebola vyhotovená celá fotokópia vyšetrovacieho spisu a neboli predložené všetky odposluchy získané v priebehu prípravného konania – tu súd poukazuje na skutočnosť, že dňa 24.januára 2019 bol predložený súdu aj zväzok 20 – kde sa nachádzajú i prepisy hovorov a s týmito sa oboznámil obhajca (prostredníctvom

advokátskej koncipientky) dňa 24.januára 2019 na súde – vid' č. l. 23. Zároveň súd mal vedomosť o tom, že obhajoba nahliadla do spisového materiálu aj u vyšetrovateľa a to i po tom, čo vo veci už bola podaná žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu. Práva obvineného a jeho obhajcu tak boli zachované.

... K otázke nahradenia väzby – probačným a mediačným úradníkom ktoré boli zo strany obvinených navrhnuté súd poznamenáva – nie je právnym nárokom, ide len o možnosť, ku ktorej môže súd pristúpiť (v súlade s Ústavou SR, Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd).

Súd v takomto prípade musí vždy zvažovať najmä okolnosti prípadu a osobu obvineného, ako i ďalšie skutočnosti vyplývajúce z charakteru daného inštitútu a to v tom smere, či na jednej strane intenzita zásahu do osobnej slobody obvineného tým, že je vo väzbe nie je zjavne neprimeraná a zároveň na strane druhej, či nahradením väzby, ktorá znamená fakticky prepustenie obvineného z väzby – nedôjde zo strany obvineného k uskutočneniu konania, resp. k zvýšeniu rizika jeho uskutočnenia – ktorému práve zaisťovací inštitút zabraňuje.

... pokiaľ ide o probačný a mediačný dohľad – tento nie je vykonávaný nepretržite 24 hodín – a preto ním nie je možné eliminovať výskyt aktivít – zo strany obvineného počas celého obdobia a taktiež aj navrhované obmedzenia a povinnosti.

Predmetnú náhradu za inštitút väzby súd nepovažoval za dostatočný a to s prihliadnutím na povahu trestnej činnosti, pre ktorú je obvinený stíhaný trestne i pri zmenenej právnej kvalifikácii. Predmetná náhrada väzby – by neodstránila obavu z predmetného predpokladaného ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr. por.

Aj pri rešpektovaní zásady, že väzba ako krajné riešenie s najzávažnejším zásahom do základných ľudských práv spomedzi zaisťovacích inštitútov, má trvať iba nevyhnutný čas, je naďalej nutné konštatovať jej opodstatnenosť. Doterajšia dĺžka väzby, je s prihliadnutím na závažnosť konania a zatiaľ očakávaný postih v prípade uznania viny primeraná.

Európsky súd pre ľudské práva vo svojej rozhodovacej činnosti akceptuje neprijatie záruk ako náhradu väzby – ak zbavenie slobody bolo založené po celú dobu trvania na relevantných a dostatočných dôvodoch a záujem na ochrane spoločnosti prevyšuje individuálne práva a slobody jedinca. Súd mal preto za, že v danom prípade neboli splnené

podmienky na nahradenie trvania väzby u obvineného ani dohľadom mediačného a probačného úradníka. V danom štádiu konania je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, ktorý svojou závažnosťou, ako aj spôsobom, akým mal byť spáchaný a jeho osobou nasvedčuje k tomu, že táto forma náhrady väzby je v súčasnom štádiu trestného konania nepostačujúca.

Aj pri rešpektovaní zásady, že väzba ako krajné riešenie s najzávažnejším zásahom do základných ľudských práv spomedzi zaisťovacích inštitútov a má trvať iba nevyhnutný čas, je naďalej nutné konštatovať u obvineného jej opodstatnenosť. Doterajšia dĺžka väzby je s prihliadnutím na stíhané konanie a očakávaný postih v prípade uznania viny primeraná a je aj v súlade s ustanovením § 76 ods. 1 Tr.por. – podľa ktorého môže väzba v rámci základnej alebo predĺženej lehoty väzby v prípravnom konaní a v konaní pred súdom trvať len nevyhnutný čas, čo je podporené aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj judikatúrou Ústavného súdu SR a aj s § 76 ods. 6 písm. c/ Tr.por. podľa ktorého celková lehota väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom nesmie presiahnuť 48 mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin.“

36. Vychádzajúc z citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu nadväzujúceho na dôvody uznesenia sudkyne pre prípravné konanie, ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup konajúcich súdov, ktorý by nemal oporu v zákone. Krajský súd svojím rozhodnutím poskytol sťažovateľovi dostačujúci obraz o skutkových okolnostiach, ktoré podľa jeho názoru aj v súčasnom štádiu trestného konania opodstatňujú dôvod útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, ako aj preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu obsahuje akceptovateľné dôvody na jeho výrok o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, ako aj jeho žiadosti o nahradenie väzby jedným z inštitútov ustanovených v Trestnom poriadku. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že krajský súd sa zaoberal námietkami sťažovateľa uplatnenými v konaní o väzbe a s týmito námietkami sa dostatočným a ústavne akceptovateľným spôsobom (tiež poukázaním na dôvody prvostupňového rozhodnutia) aj vysporiadal. Z uvedeného dôvodu ústavný súd hodnotí napadnuté rozhodnutie krajského súdu za ústavne udržateľné a nie je toho názoru, že by

skutkové alebo právne závery krajského súdu bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené, svojvoľné či arbitrárne, a tak nezlučiteľné s obsahom práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.

Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

37. Sťažovateľ tiež namietal porušenie princípu kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní tým, že mu nebola doručená na vyjadrenie ani daná na vedomie odpoveď „riaditeľa ÚVV a ÚVTOS [REDAKOVANÉ]“ v súvislosti s jeho sťažnostnou námietkou. Krajský súd vo vzťahu k tejto námietke v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol:

„Krajský súd zaslal doplnené dôvody sťažnosti riaditeľovi Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby [REDAKOVANÉ], ktorý vo svojej odpovedi doručenej Krajskému súdu v Bratislave 13.02.2019 uviedol, že vo vzťahu k otázke, či sa vo výsluchovej miestnosti č. 2 vykonáva nahrávanie porád obvinených s obhajcami a to z dôrazom na osobu obvineného, že Zbor väzenskej a justičnej stráže nie je oprávnený vykonávať nahrávanie porád obvineného s obhajcom.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov, riaditeľ ústavu zabezpečí, aby určený príslušník zboru mohol rozhovor medzi obvineným a osobou, alebo orgánom, pred ktorý je predvedený, vidieť, nie však počuť.

Vyššie uvedenou odpoveďou bola teda vyvrátená sťažnostná námietka obvineného o jeho nezákonnom odposluchu pri rozhovore s obhajcom.“

Z uvedeného vyplýva, že krajský súd v súvislosti s námietkou sťažovateľa vykonal dokazovanie na potvrdenie, resp. vyvrátenie tvrdenia sťažovateľa o údajnom nezákonnom odpočúvaní (nahrávaní) jeho porád s obhajcom, a to zaslaním obsahu uvedenej sťažnostnej námietky riaditeľovi ústavu na výkon väzby na vyjadrenie. Ďalšie dokazovanie ani právne posúdenie v tomto smere krajský súd nevykonával, keďže, ako už bolo uvedené, vykonávať dozor nad dodržiavaním zákonnosti v miestach, kde sa vykonáva väzba, je v pôsobnosti prokurátora. Ústavný súd poukazuje aj na skutočnosť, že v tomto prípade nešlo o vyjadrenie protistrany, teda prokurátora (rozsudok z 31. 4. 2002 vo veci Lanz proti Rakúsku),

a je potrebné zohľadniť aj jeho obsahový význam (napr. rozsudok ESLP z 18. 10. 2007 vo veci Asnar proti Francúzskej republike, sťažnosť č. 12316/04; rozsudok ESLP z 3. 7. 2008 vo veci Vokoun proti Českej republike, sťažnosť č. 20728/05). Procesný postup krajského súdu, ktorý nedoručil predmetnú odpoveď sťažovateľovi, preto podľa ústavného súdu z pohľadu materiálnej ochrany práv sťažovateľa nemožno považovať za porušenie princípu kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní.

Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nepripustnosť časti ústavnej sťažnosti

38. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa o údajnom pozbavení práva na dôverný rozhovor s advokátom, ktorým odôvodňuje nezákonnosť trvania jeho väzby, je potrebné uviesť, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti (v odôvodnení, ako aj v petite) pripisuje porušenie svojich základných práv a slobôd len krajskému súdu. Ústavný súd poukazuje na to, že realizácia porád obvineného s obhajcom vo výsluchovej miestnosti spadá do kompetencie ústavov na výkon väzby, preto namietané správanie príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže pri poradách sťažovateľa s obhajcom, ku ktorému došlo v Ústave na výkon väzby [REDAKOVANÉ], nemožno pričítať krajskému súdu, keďže medzi konaním krajského súdu a namietaným protiprávnym konaním absentuje príčinná súvislosť.

Navyše ústavný súd poukazuje na § 59 zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov, podľa ktorého dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave vykonáva prokurátor podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“). Tento v § 18 ods. 1 uvádza, že prokurátor dozerá na to, aby v zariadeniach, kde sa vykonáva väzba, boli osoby držané len na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu o pozbavení alebo obmedzení osobnej slobody a aby sa v týchto miestach dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy. Ako prostriedok nápravy v týchto prípadoch zákon o prokuratúre upravuje podnet (§ 31 ods. 1). Z ústavnej sťažnosti nevyplýva, že by sťažovateľ uvedený právny prostriedok využil. Keďže sťažovateľ

v ústavnej sťažnosti netvrdil, tým menej preukazoval, že uvedený prostriedok nápravy nevyužil z dôvodov hodných osobitného zreteľa, v okolnostiach jeho prípadu ani neprichádzal do úvahy postup podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na uvedené ústavný súd považoval ústavnú sťažnosť vo vzťahu k tejto námietke za neprípustnú (§ 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

39. Ústavný súd v závere konštatuje, že krajský súd postupoval ústavne konformným spôsobom a ústavná sťažnosť neobsahuje také tvrdené porušenie ústavno-procesných princípov obmedzenia osobnej slobody väzbou, ktorého reálnosť by bolo možné posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. V ústavnej sťažnosti sú uvedené skutočnosti, ktoré sťažovateľ uplatnil v konaní pred všeobecnými súdmi, a na tieto námietky dostal aj primeranú, zákonu (Trestnému poriadku) a ústave zodpovedajúcu odpoveď v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Podľa názoru ústavného súdu nie je potrebné, aby odôvodnenia všeobecných súdov dávali odpoveď na každú námietku v sťažnostiach obvinených, postačuje, ak tieto odôvodnenia obsahujú odpoveď na zásadné otázky, ktoré majú vplyv na rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby v súlade s vymedzenými ústavnými princípmi.

40. S poukazom na uvedené závery ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

41. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti v nej uplatnených.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2019